

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Nejla Demir
Ağrı Milletvekili

Kürtlerin yaşadığı coğrafya, tarih boyunca ekolojik çeşitlilik ve insanların doğayla olan derin ilişkileriyle bilinir. Ancak, son yıllarda meydana gelen orman yangınları ve buna bağlı ekolojik tahribatlar, sadece doğal yaşamı değil, aynı zamanda bölgesel ekonomik ve kültürel varlıkları da yok etmektedir. Yangınların ekolojik olduğu kadar toplumsal ve ekonomik sonuçları da vardır. Köylerin ekonomisi büyük ölçüde hayvancılığa dayandığı için, hayvanları beslemekte zorlanan köylüler göçe zorlanmakta bölge kentleri insansızlaşmaktadır. Bu durum, köyden kente göç dalgalarına yol açmakta ve bölgenin toplumsal dokusuna zarar vermektedir. Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş. DEDAŞ'ın yaptığı elektrik kesintileri, tarım arazilerinin sulanması ve hayvanların su ihtiyacını karşılamak için hayati olan suyun köylülere ulaşmasını engellemekte, dolayısıyla tarım ve hayvancılık faaliyetlerini yapılamaz hale getirmektedir. Bu durum, köylülerin topraklarını terk etmelerine ve ekonomik olarak güç durumlara düşmelerine yol açmaktadır.

Diyarbakır'ın Çınar ilçesi Köksalan Mahallesi'nde 20 Haziran gecesi başlayıp, rüzgârın etkisi ve havadan müdahalenin gecikmesi ile Mardin'in Mazıdağı ilçesi Yücebağ ve Yetkinler mahallelerine sıçrayan yangında 15 yurttaşımız hayatını kaybetti. Orman Genel Müdürlüğü, geçtiğimiz günlerde orman yangınlarıyla mücadelede Türkiye'nin tarihindeki en büyük hava filosunu kurduklarını belirtmişti. 105 helikopter, 26 uçak ve 14 İHA ile ormanları koruma altına aldıklarını ifade etmişti. Ancak, bölgede yaşanan yangın faciasına havadan müdahalenin gecikmesi, can kaybına neden olmuş ve ihmallerin olduğunu açığa çıkarmıştır.

Dün, Bakanlığınız, Diyarbakır Çınar ve Mardin Mazıdağı'ndaki yangınların ardından çiftçilerin kayıp ve hasarlarına ilişkin tespit çalışmalarının tamamlandığını açıkladı. Diyarbakır Çınar'da, Köksalan, Bağacık, Yazçıceği ve Ağaçsever Mahallelerinde 7.900 dekar tarım alanının yandığını, bu alanın 6.789 dekarının anız, 1.111 dekarının ise hasadı yapılmamış buğday olduğunu belirtti. Ayrıca 1 traktör ve 14 sulama tesisinin yandığını, 924 küçükbaş hayvanın telef olduğunu ve ağır yaralı 83 küçükbaş hayvanın Et ve Süt Kurumu'na kesime gönderildiğini, 190 hayvanın ise tedavi edildiğini ifade etti. Mardin Mazıdağı'nda Yetkinler, Yücebağ ve Kelek Mezrasında 7.000 dekar tarım alanının yandığını, bunun 4.000 dekarının hasadı yapılmamış buğday, 3.000 dekarının ise anızdan oluştuğunu belirtti.

Bölge halkı, yangının hızla büyümesinde kuvvetli rüzgârın ve hükümetin geç müdahalesinin etkili olduğunu belirtiyorlar. Yangın akşam saatlerinde başlamış, ancak devlet kurumları sabah saatlerinde bölgeye ulaşabilmiştir. Yurttaşlarımız, yangının eski ve bakımsız enerji iletim hatlarından kaynaklandığını, DEDAŞ'ın 30 yıldır gerekli bakım ve onarımı yapmadığını, sıkça yaşanan elektrik kesintileri ve tellerin çarpışması nedeniyle yangının çıktığını ifade ediyorlar.

Yangından etkilenen bölgenin acilen afet bölgesi ilan edilmesi, zarar gören halkın hasarlarının karşılanması, doğa ve çevrenin uğradığı yıkımın giderilmesi için gerekli çalışmaların yapılması, sorumluların cezalandırılması ve yangınların tekrarlanmaması için olağanüstü tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş. (DEDAŞ), Diyarbakır Çınar ve Mardin Mazıdağı'ndaki yangının ilk tanıklarından olan ve yangının elektrik tellerinden kaynaklandığını söyleyen bir yurttaşımız hakkında suç duyurusunda bulundu. Yurttaş, yaptığı açıklamada, yangının elektrik tellerinin birbirine çarpması sonucu çıkan kıvılcımların otları tutuşturmasıyla başladığını belirtti.

Elektrik Mühendisleri Odası Diyarbakır Şubesi, yangın bölgesinde anız bulunmadığını ve elektrik hatlarının geçtiği güzergahlarda yangına karşı hiçbir önlem alınmadığını belirtti. Diyarbakır Başsavcılığı'nın başlattığı soruşturmanın ön raporunda da yangının elektrik kaynaklı olduğu tespit edildi. Köylülerin ve görgü tanıklarının ifadeleri ile elde edilen deliller doğrultusunda hazırlanan bu ön rapor, yangının çıkış nedenine ışık tutarken, detaylı raporun ilgili kurumların dinlenmesinin ardından önümüzdeki günlerde tamamlanacağı bildirildi.

Yangınların neden olduğu zararın boyutlarının açığa çıkarılması ve zarar gören coğrafyanın “Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi” olarak ilan edilmesi amacıyla Bakanlığınızın ivedilikle harekete geçmesi elzemdir.

Bu bağlamda;

1. Kürtlerin yaşadığı coğrafyada son yıllardaki orman yangınlarının artmasının temel nedenleri nelerdir? Yangınlarla mücadele stratejinizi gözden geçirmeyi düşünüyor musunuz?
2. Orman Genel Müdürlüğü, geçtiğimiz günlerde orman yangınlarıyla mücadelede Türkiye'nin tarihindeki en büyük hava filosunu kurduklarını belirtmişti. 105 helikopter, 26 uçak ve 14 İHA envanterde olduğu halde yangına havadan müdahalenin yapılmamasının gerekçesi nedir?
3. Orman yangınlarının önlenmesi ve söndürülmesi için yeterince bütçe ayrılıyor mu? Son 23 yılda yanan ormanlar kaç hektardır?
4. Ormancılık personeli ve yangınla mücadele ekiplerinin kapasitesi ve eğitimi yeterli midir? Bu konuda ne gibi çalışmalar yapılıyor?
5. Yangın bölgelerinde halkla iletişim ve koordinasyon nasıl sağlanıyor? Yangınlarla ilgili bilgi ve uyarıların halkla etkin bir şekilde paylaşılması için ne gibi adımlar atılıyor?
6. Yangınların tekrarlanmasını önlemek için hangi uzun vadeli çözümler planlanıyor? Bu planların uygulamaya konması için ne gibi adımlar atılacak?
7. Diyarbakır Çınar ve Mardin Mazıdağı'ndaki yangınların nedeni tam olarak nedir? Yangınların elektrik hatlarından kaynaklandığına dair iddiaları nasıl değerlendiriyorsunuz?
8. Bu yangınlarda yaşanan can kayıplarının önlenmesi için ne gibi önlemler alınabilirdi? Yangın söndürme çalışmalarında gecikme yaşandı mı? Gecikmenin nedeni nedir?
9. Yangınlarda zarar gören yurttaşların acil ihtiyaçları nasıl karşılanmaktadır? Bu yardımların kapsamı ve süresi nedir?
10. Bakanlığınız, yangından etkilenen bölgenin "Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi" ilan edilmesi için herhangi bir girişimde bulunacak mıdır?
11. Yangınların tekrarlanmaması için bölgedeki elektrik hatlarında gerekli onarımlar ve önlemler alındı mı? DEDAŞ ilgili bölgede ne zamandan beri gerekli bakımları yapmamaktadır? Bu konuda ne gibi çalışmalar yapılıyor?
12. İklim değişikliğinin orman yangınları riskini nasıl etkilediği konusunda ne gibi çalışmalar yapılıyor? Bu riski azaltmak için neler yapılması gerekiyor?
13. Orman yangınlarının ekolojik etkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu etkilerin giderilmesi için ne gibi çalışmalar yapılacaktır?